

Advertentie

Dit springt eruit, hè?

▶ Lees voor

ARNHEM EN OMSTREKEN / RIJK VAN NIJMEGEN

De stilte die extreemrechts groter maakt

Just Vervaart & Jitka Marks 31 augustus, 08:00 • Aangepast 31 augustus, 13:16 •

6 minuten leestijd

Demonstratie van de NVU tegen 'omvolking' en voor 'remigratie'.

© Omroep Gelderland

Een extreemrechtse student die een aanslag voorbereidt en een neonazi die verkiesbaar is als oudervertegenwoordiger op een middelbare school: het lijken incidenten, maar zijn signalen van iets groters. Extreemrechts gedachtegoed duikt steeds vaker op in de samenleving. Instanties worstelen hoe ze hiermee moeten omgaan en experts maken zich daar grote zorgen over.

Thomas D. staat dit jaar niet achter een kraampje bij de intro van de Radboud Universiteit (RU). Hij zit namelijk vast op verdenking van het voorbereiden van een terroristisch misdrijf en verboden wapenbezit. De afgelopen twee jaar wierf hij tijdens de Nijmeegse intro nieuwe studenten voor de Groot-Nederlandse Studentenvereniging (GNSV).

Dat is geen gewone gezelligheidsvereniging, maar een club met een extreemrechts gedachtegoed. De leden hebben nauwe banden met de eveneens extreemrechtse Geuzenbond, een identitaire jongerenorganisatie die zich afzet tegen de democratie. De leden streven een samenleving na waarin witte Nederlanders dominant zijn en etnische minderheden niet dezelfde rechten hebben. Frontman van deze bond: dezelfde Thomas D.

LEES OOK

Studentenvereniging met extreemrechtse banden blijft welkom op Radboud Universiteit

Experts zeggen dat de GNSV dan ook een manier is voor De Geuzenbond om nieuwe leden te werven. Toch ondernam het bestuur van de RU de laatste jaren geen actie om de GNSV van de introductiemarkt te weren. Zolang ze zich maar hielden aan de geldende wet- en regelgeving en beloofden tijdens de markt zelf niemand te discrimineren, waren ze welkom. Ze voldeden daarmee namelijk aan de toetsingscriteria voor de markt.

[Voorpagina](#) [112](#) [Regio](#) [Sport](#) [Kijken](#) [Luisteren](#) [Ridders van Gelre](#) [BuitenGew](#)

Pas actie na arrestatie

Dat het bestuur van de Radboud Universiteit zich niet eerder uitsprak over de aanwezigheid van de GNSV is een treffend voorbeeld van dat weggijken. Want wat zich buiten de grenzen van de markt afspeelt, beschouwde de universiteit tot voor kort niet als haar verantwoordelijkheid. Pas nadat Thomas D. gearresteerd werd, kwam de Radboud Universiteit met het idee naar buiten om de toetsingscriteria voor de introductiemarkt te gaan herzien en het mogelijk te maken om organisaties op basis van hun gedachtegoed te weren.

In haar boek stipt Sterkenburg het gevaar van dat weggijken nog eens aan. “Ik heb tijdens mijn onderzoek contact gehad met onderzoekers en activisten uit onder meer Polen en Hongarije. En allemaal zeggen ze: ‘We hadden geen idee dat het zo snel kon gaan.’ In rap tempo worden daar gezaghebbende en onafhankelijke instituties afgebroken of hervormd tot tandeloze vehikels van partijpolitiek.”

Neonazi in de MR?

Ook het Beekdal Lyceum in Arnhem raakte deze zomer in opspraak door extreemrechts. Ouders reageerden geschokt toen ze ontdekten dat neonazi Constant Kusters verkiesbaar was voor de medezeggenschapsraad van de school. Kusters is de partijleider van de Nederlandse Volks-Unie (NVU), maar lang niet alle ouders waren hiervan op de hoogte. In de tekst waarmee hij zich presenteerde als kandidaat, stond niets over zijn partijleiderschap.

Wat is de Nederlandse Volks-Unie ook weer?

De NVU is een extreemrechtse politieke partij die alle migranten het land uit wil zetten en beweert dat er in Nederland sprake is van ‘omvolking’. De AIVD [waarschuwde](#) jaren terug al voor de opkomst van deze complottheorie, die beweert dat de ‘elite’ er

op uit zou zijn om witte Nederlanders en hun cultuur te vervangen door migranten en mensen van kleur.

Kandidaten kunnen niet geweigerd worden

Het Beekdal Lyceum liet na de ontstane ophef in een brief aan de ouders weten dat ze het recht niet heeft om kandidaten te weigeren op basis van persoonlijke opvattingen of politieke overtuigingen. Dat zou volgens de schoolleiding 'niet passen binnen de democratische waarden waar we als school voor staan'.

LEES OOK

School reageert op zorgen ouders over extreemrechtse kandidaat

Zo'n 25 bezorgde ouders meldden zich bij de rector van de school. Ze vroegen zich af of de school ze niet vooraf beter had moeten informeren over wie de kandidaten zijn. Ze waren bezorgd dat veel ouders, zonder het door te hebben, op Kusters en zijn extreme gedachtegoed zouden stemmen.

Omroep Gelderland sprak met het bestuur van de school, dat zegt door de uitzonderlijke situatie overvallen te zijn. Het bestuur van een school mag zich wettelijk niet mengen in de MR-verkiezingen en ook niet sturen in de aanpak van de verkiezingen. Die verantwoordelijkheid lag dus bij de MR zelf.

De voorzitter van de MR liet in een schriftelijke reactie weten de discussie naar aanleiding van de MR-verkiezing ten zeerste te betreuren. "Als een MR-lid handelt in strijd met de schoolwaarden of de veiligheid schaadt, grijpen wij in", schrijft de voorzitter van de raad. Maar het is de vraag in hoeverre dat dan kan. Is een MR-lid eenmaal verkozen, dan kan deze alleen uit de raad gezet worden door het kind van die ouder van school te sturen.

'Je kunt niet doen alsof je neus bloedt'

"Ik vind het ongelooflijk en en niet te verdedigen opstelling van de school" zegt Marco Frijlink, voorzitter van de Vereniging Openbaar Onderwijs. "Je kunt hier als school niet doen alsof je neus bloedt. De MR en de schoolleiding hebben een rol om iedereen van voldoende informatie te voorzien, zodat die afgewogen zijn stem uit kan brengen."

Maar wat had de school dan moeten doen? "Ze hadden bijvoorbeeld een online bijeenkomst kunnen organiseren waar alle kandidaten zich presenteren en bevroegd hadden kunnen worden", gaat Frijlink verder. "Dat zou op geen enkele manier afbreuk hebben gedaan aan een eerlijk verkiezingsproces. Integendeel, de school is een oefenplaats voor de democratische rechtstaat en bij goede, democratische verkiezingen hoort ook dat iedereen die mag stemmen zo goed mogelijk is geïnformeerd."

Terugkijkend op de affaire zegt het bestuur van het Beekdal Lyceum dat het inderdaad beter was geweest als de MR ouders uitgebreid geïnformeerd had over wie de kandidaten

precies waren. Het voorval heeft intern een discussie losgemaakt, hoe volgende verkiezingen aan te pakken.

Ook ziet de schoolleiding nog een pluspunt. De ophef over de kandidatuur van Kusters zou de interesse voor de MR onder ouders aangewakkerd hebben. Was Kusters de enige kandidaat geweest, dan zou hij automatisch in de MR gekomen zijn. Dat gebeurde nu niet, de andere kandidaat kreeg de overgrote meerderheid van de stemmen.

Vol is vol

Annelotte Janse is als onderzoeker verbonden aan de Universiteit Utrecht. “Je ziet dat er een normverschuiving in de samenleving gaande is. Een uitspraak als ‘vol is vol’ van Hans Janmaat was ooit onacceptabel, maar wordt nu als gematigd gezien.” En, zegt Janse verder: “Waar je vroeger buitengesloten werd als je een extreme opvatting had, kan dat nu allemaal. De sociale kosten die er aan vast zaten, zijn wegvallen.”

Wie was Hans Janmaat?

Hans Janmaat was een extreemrechtse politicus, onder andere voor de Centrumpartij (CP). Deze partij werd in de jaren tachtig opgericht, nadat leden zich afsplitsten van de NVU. Janmaat was openlijk racistisch, xenofob en bij vlaggen nationaal socialistisch, schrijft [parlement.com](https://www.parlement.com). Door zijn bekende uitspraken “vol is vol” en “eigen volk eerst” stond hij in de jaren tachtig en negentig volledig geïsoleerd in de Tweede Kamer.

Volgens Annelotte Janse geven onderwijsinstellingen dan ook het verkeerde voorbeeld door niet afdoende te reageren op de hernieuwde opkomst van rechtsextremisme. Dat is ook waar [TerInfo](https://www.terinfo.nl) voor staat, het programma van de UU waar ze bij betrokken is. Het helpt scholen om politiek geweld en terrorisme bespreekbaar te maken in de klas. “Want als mensen met extremistisch gedachtegoed in hun instituut opgenomen worden, geven ze daarmee het signaal af dat het oké is om bepaalde groepen te discrimineren of weg te zetten als een bedreiging zonder gefundeerde reden”.

Een radicale student die een aanslag voorbereidt, of een neonazi die verkiesbaar is voor de MR van een middelbare school: “Deze voorbeelden laten zien hoe lastig onze samenleving het nog altijd vindt, hoe om te gaan met mensen en groepen met radicale ideeën. Zo krijgt extreemrechts de ruimte om te normaliseren en te groeien. Dat is gevaarlijk en vraagt juist om een duidelijke, gezamenlijke tegenreactie.”

Deel dit artikel

X

Facebook

WhatsApp

Threads

Bluesky

LinkedIn

Email

Kopieer url

Ook interessant

RIJK VAN NIJMEGEN

Extremistische studentenvereniging GNSV onder vuur: Radboud trekt grens

RIJK VAN NIJMEGEN

Verdachte terreurplan lid van Nijmeegse studentenvereniging

RIJK VAN NIJMEGEN

Omstreden studentenvereniging niet op introductiemarkt Nijmegen

WhatsApp ons!

Heb jij een tip of opmerking voor de redactie? Stuur ons een bericht op [06 - 2222 1342](tel:06-22221342) of stuur een mail: omroep@gld.nl!

Lees Meer

Advertentie

Het kussentrucje dat bijna niemand tegen slaapapneu gebruikt

derila.com

Advertentie

5 eetgewoontes die je figuur compleet veranderen

[GezondheidsDagblad](https://gezondheidsdagblad.nl)

Advertentie

Cardioloog: Dé simpele truc tegen buikvet na je 50e

[Gezondheidsinzicht](https://gezondheidsinzicht.nl)

Advertentie

Meest gelezen

RECHTZAAK VITESSE

Woensdag uitspraak rechter over intrekken licentie Vitesse

Dode in Arnhem blijkt slachtoffer noodlottig ongeval

Marcouch vol onbegrip: 'Ik vraag me al jaren af wat er in die hoofden omgaat'

Zin om te puzzelen?

Vind hier elke dag nieuwe puzzels

Net binnen

Brandweer redt paard uit de sloot

Hier staan twee werkende stoomgemalen. 'Dit is uniek, dat zie je nergens'

Website Orpheus overbelast tijdens De Opening: Apeldoorn wil vervolg

Advertentie

Nieuws

Net binnen
Nieuws uit jouw regio
Sport
Weer
Verkeersinformatie
Tip de redactie
Onze verslaggevers
Nieuwsfeeds (RSS)

Media

Luister live radio
Radiogids
TV Gelderland Gemist
Kijk live TV Gelderland
Televisiegids
Hoe ontvang je ons?
Download de app

Uitgelicht

BuitenGewoon
Gelderland Helpt
Ridders van Gelre
Uitzending bijwonen
Puzzels

Omroep GLD ^

Over Ons
Werken bij Omroep
GLD
Adverteren
Contact
Algemene Voorwaarden
Privacy & Cookies
Responsible Disclosure

Volg ons

iets belangrijks gezien wat je met ons wilt delen?

Tip onze journalisten →